

АД АЛАЈАНС УАН МАКЕДОНИЈА Кавадарци

**Финансиски извештаи
за годината што завршува на
31 декември 2023 и
Извештај на независните ревизори**

СОДРЖИНА:

	Страна
Извештај на независните ревизори	1 – 2
Финансиски извештаи	
Извештај за сеопфатната добивка	3
Извештај за финансиската состојба	4
Извештај за промените во главнината	5
Извештај за паричните текови	6
Белешки кон финансиските извештаи	7 – 26
Прилог 1 - Годишен извештај	
Прилог 2 – Годишна сметка	

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО АКЦИОНЕРИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА АД АЛАЈАНС УАН МАКЕДОНИЈА Кавадарци

Извршивме ревизија на приложените финансиски извештаи на АД АЛАЈАНС УАН МАКЕДОНИЈА Кавадарци (во понатамошниот текст "Друштвото"), кои се состојат од извештај за финансиската состојба на ден 31 декември 2023 година и извештај за сеопфатната добивка, извештај за промените во главнината и извештај за паричните текови за годината што тогаш завршува и преглед на значајни сметководствени политики и останати објаснувачки белешки.

Одговорност на раководството за финансиските извештаи

Раководството е одговорно за подготвувањето и објективното презентирање на овие финансиски извештаи во согласност со сметководствените стандарди кои се применуваат во Република Северна Македонија и интерна контрола за која раководството смета дека е неопходна за подготвување на финансиските извештаи кои не содржат материјално погрешно прикажување, без разлика дали тоа е резултат на измама или грешка.

Одговорност на ревизорот

Наша одговорност е да изразиме мислење за овие финансиски извештаи врз основа на нашата ревизија. Ние ја извршивме нашата ревизија во согласност со Законот за ревизија и стандардите за ревизија кои се во примена во Република Северна Македонија. Овие стандарди бараат да ги почитуваме етичките барања и да ја планираме и извршиме ревизијата на начин кој ќе ни овозможи да добиеме разумно уверување дека финансиските извештаи не содржат материјално погрешно прикажување.

Ревизијата вклучува спроведување на постапки за собирање на ревизорски докази за износите и обелоденувањата во финансиските извештаи. Избраните постапки зависат од расудувањето на ревизорот, вклучувајќи ја и проценката на ризиците од значајно погрешно прикажување на финансиските извештаи, настанато како резултат на измама или грешка. При проценувањето на овие ризици ревизорот ја разгледува интерната контрола релевантна за подготвување и објективно презентирање на финансиските извештаи на Друштвото со цел дизајнирање на ревизорски постапки кои што се соодветни на околностите, но не и со цел на изразување на мислење за ефективноста на интерната контрола на Друштвото. Ревизијата, исто така, вклучува и оценка за соодветноста на користените сметководствени политики и на разумноста на сметководствените проценки направени од страна на раководството, како и оценка на севкупното презентирање на финансиските извештаи.

Веруваме дека ревизорските докази кои ги имаме собрано се доволни и соодветни за да обезбедат основа за нашето ревизорско мислење.

Мислење

Според наше мислење, финансиските извештаи ја прикажуваат реално и објективно, во сите материјални аспекти, финансиската состојба на АД АЛАЈАНС УАН МАКЕДОНИЈА Кавадарци на ден 31 декември 2023 година, како и резултатите од работењето и паричните текови за годината што тогаш завршува во согласност со сметководствената регулатива која се применува во Република Северна Македонија.

(продолжува)

ИЗВЕШТАЈ НА НЕЗАВИСНИТЕ РЕВИЗОРИ

ДО АКЦИОНЕРИТЕ И РАКОВОДСТВОТО НА АД АЛАЈАНС УАН МАКЕДОНИЈА Кавадарци (продолжение)

Извештај за други правни и регулаторни барања

Раководството на Друштвото е одговорно за подготвување на годишниот извештај (прилог 1 кон финансиските извештаи) и годишната сметка (прилог 2 кон финансиските извештаи) во согласност со Законот за трговски друштва и истите беа прифатени и одобрени од раководството на Друштвото и кои Друштвото е во обврска да ги поднесе до Централниот регистар на Република Северна Македонија. Наша одговорност е да издадеме мислење во врска со конзистентноста на годишниот извештај со годишната сметка и финансиски извештаи на Друштвото. Ние ги извршивме нашите постапки во согласност со Законот за ревизија на Република Северна Македонија и Меѓународниот стандард за ревизија 720 – Одговорности на ревизорот во врска со други информации во документи кои содржат ревидирани финансиски извештаи што е во примена во Република Северна Македонија. Според наше мислење, историските финансиски информации обелоденети во годишниот извештај се конзистентни со годишната сметка и приложените ревидирани финансиски извештаи на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2023 година.

Дилоит ДОО Скопје

Александар Аризанов
Овластен ревизор
Директор

Александар Аризанов
Овластен ревизор

Скопје, 27 јуни 2024 година

АД АПАЈАНС УАН МАКЕДОНИЈА Кавадарци

ИЗВЕШТАЈ ЗА СЕОПФАТНАТА ДОБИВКА
За годината што завршува на 31 декември 2023
(Во илјади денари)

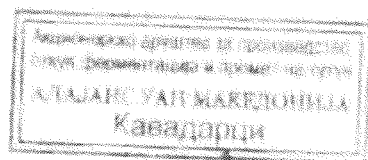
	Белешка	2023	2022
Приходи			
Приходи од продажба	5	2,395,262	2,627,003
Останати приходи	6	584	2,880
		<u>2,395,846</u>	<u>2,629,883</u>
Трошоци			
Зголемување на залихите на готови производи		219,601	(462,233)
Потрошени материјали	7	(2,055,835)	(1,629,181)
Трошоци за вработените	8	(286,268)	(244,658)
Амортизација	12	(23,879)	(26,203)
Останати деловни трошоци	9	(130,379)	(143,712)
		<u>(2,276,760)</u>	<u>(2,505,988)</u>
Оперативна добивка		<u>119,086</u>	<u>123,895</u>
Финансиски расходи, нето	10	(59,314)	(38,870)
Добивка пред оданочување		<u>59,773</u>	<u>85,025</u>
Данок на добивка	11	(7,438)	(10,162)
Добивка за периодот		<u>52,334</u>	<u>74,864</u>
Останата сеопфатна добивка по оданочување		<u>-</u>	<u>-</u>
Вкупна сеопфатна добивка за годината		<u>52,334</u>	<u>74,864</u>
Заработувачка по акција	27		
- основна (во денари)		590	845
- разводнета (во денари)		590	845

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат составен дел на овие финансиски извештаи.

Овие финансиски извештаи беа прифатени и одобрени од страна на Одборот на директори на 27 Јуни 2024 година.

Одобрено од,

 Билјана Дескоска
 Генерален директор

 Василиос Терзидис
 Финансиски директор

ИЗВЕШТАЈ ЗА ФИНАНСИСКАТА СОСТОЈБА
На 31 декември 2023 година
(Во илјади денари)

	<u>Белешка</u>	<u>31 декември 2023</u>	<u>31 декември 2022</u>
СРЕДСТВА			
Нетековни средства			
Опрема	12	106,450	123,607
		<u>106,450</u>	<u>123,607</u>
Тековни средства			
Залихи	14	880,313	1,920,185
Побарувања од купувачи	15	823,344	989,278
Останати побарувања	16	37,479	19,121
Пари и парични еквиваленти	17	3,985	1,767
		<u>1,745,121</u>	<u>2,930,350</u>
ВКУПНО СРЕДСТВА		<u>1,851,572</u>	<u>3,053,957</u>
ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ			
Акционерска главнина			
Основна главнина	18	275,400	275,400
Задолжителна резерва		45,662	45,662
Акумулирана добивка		1,052,577	1,247,024
		<u>1,373,639</u>	<u>1,568,086</u>
Нетековни обврски			
Резервации за користи за вработените		14,753	14,324
Одложени даночни обврски	19	0	0
Одложени приходи од државни субвенции	22	1,446	1,721
		<u>16,199</u>	<u>16,045</u>
Тековни обврски			
Краткорочни кредити	20	354,786	1,349,067
Обврски кон добавувачи	21	82,174	91,540
Останати обврски	22	24,774	29,219
		<u>461,734</u>	<u>1,469,826</u>
ВКУПНО ГЛАВНИНА И ОБВРСКИ		<u>1,851,572</u>	<u>3,053,957</u>

Белешките кон финансиските извештаи
 претставуваат составен дел на овие финансиски извештаи.

АД АЛАЈАНС УАН МАКЕДОНИЈА Кавадарци

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПРОМЕНИТЕ ВО ГЛАВНИНАТА
За годината што завршува на 31 декември 2023
(Во илјади денари)

	<u>Основна главнина</u>	<u>Задолжителна резерва</u>	<u>Акумулирана добивка</u>	<u>Вкупно</u>
На 1 јануари 2022	275,400	45,662	1,358,160	1,679,222
Нето добивка за годината	-	-	74,864	74,864
Исплатена дивиденда	-	-	(186,000)	(186,000)
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-
На 31 декември 2022	<u>275,400</u>	<u>45,662</u>	<u>1,247,024</u>	<u>1,568,086</u>
Нето добивка за годината	-	-	52,334	52,334
Исплатена дивиденда	-	-	(246,780)	(246,780)
Останата сеопфатна добивка	-	-	-	-
На 31 декември 2023	<u>275,400</u>	<u>45,662</u>	<u>1,052,578</u>	<u>1,373,640</u>

Белешките кон финансиските извештаи
 претставуваат составен дел на овие финансиски извештаи.

ИЗВЕШТАЈ ЗА ПАРИЧНИТЕ ТЕКОВИ
За годината што завршува на 31 декември 2023
(Во илјади денари)

Белешка	2023	2022
Парични текови од оперативни активности		
Добивка пред оданочување	59,772	85,025
Исправка на вредноста на залихите	8,746	18,602
Усогласувања за:		
Амортизација	23,879	26,203
Резервации за користи за вработените	920	4,181
Отпис на обврски	-	-
Трошоци за камати	54,254	30,750
Приходи од камати	-	0
<i>Добивка од работењето пред промени во обртниот капитал</i>	<u>147,571</u>	<u>164,761</u>
Намалување/(Зголемување) на залихите	1,039,872	(652,617)
Намалување/(Зголемување) на побарувања од купувачи и останати побарувања	147,722	(20,137)
(Намалување)/Зголемување на обврски кон добавувачи и останати обврски	(14,048)	8,228
<i>Промени во обртниот капитал</i>	<u>1,321,117</u>	<u>(499,765)</u>
Платени камати	(54,219)	(22,066)
Приливи од камати	173	0
Платен данок на добивка	(7,438)	(18,368)
Нето парични текови генерирани од / (користени за) оперативни активности	<u>1,259,633</u>	<u>(540,198)</u>
Парични текови од инвестициони активности		
Набавки на постројки и опрема	(17,156)	(8,497)
Нето парични текови користени за инвестициони активности	<u>(17,156)</u>	<u>(8,497)</u>
Парични текови од финансиски активности		
(Одливи)/Приливи од кредити и позајмици, нето	(993,478)	725,957
Исплатена дивиденда	(246,780)	(186,000)
Нето парични текови (користени за) / генерирани од финансиски активности	<u>1,240,258</u>	<u>539,957</u>
Нето (намалување) / зголемување на пари и парични еквиваленти	2,218	(8,738)
Пари и парични еквиваленти на почеток на годината	17	10,506
Пари и парични еквиваленти на крај на годината	<u>17</u>	<u>1,767</u>

Белешките кон финансиските извештаи претставуваат составен дел на овие финансиски извештаи.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

1. ОПШТИ ИНФОРМАЦИИ ЗА ДРУШТВОТО

АД АЛАЈАНС УАН МАКЕДОНИЈА Кавадарци (во понатамошниот текст "Друштвото") е акционерско друштво основано во Република Северна Македонија.

На 31 декември 2023 година Друштвото е 99.99% (2022: 99.99%) во сопственост на INTABEX Netherlands B.V регистрирана во Холандија. Крајна холдинг компанија на Друштвото е Групацјата Ruxus International Inc. – САД која до септември 2018 беше позната како Alliance One International Inc. Главна дејност на Друштвото е набавка, производство, пакување и продажба на тутун.

Најзначајни купувачи на производите на Друштвото се Philip Morris, Japan Tobacco International и Imperial Tobacco, преку поврзаниот субјект на Друштвото Alliance One International GmbH Швајцарија.

На 31 декември 2023 година Друштвото има 364 вработени (2022: 332 вработени).

2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА И ПРЕЗЕНТАЦИЈА НА ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ

Во согласност со одредбите на Законот за трговски друштва ("Службен весник" бр.28/04, 84/05, 71/06, 25/07, 87/08, 17/09, 23/09, 42/10, 48/10, 8/11, 21/11, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 13/14, 41/14, 138/14 88/15, 192/15, 6/16, 30/16, 61/16, 64/18, 120/18, 195/2018, 225/2018, 239/2018 290/20, 215/21 и 99/22) правните лица во Република Северна Македонија имаат обврска да водат сметководство и да подготвуваат финансиски извештаи во согласност со усвоените меѓународни стандарди за финансиско известување објавени во Службен весник на Република Северна Македонија.

На 29 декември 2009 година, донесен е нов Правилник за водење сметководство ("Службен весник" 159/09, 164/10 и 107/11) во кој се објавени Меѓународните сметководствени стандарди (МСС), Меѓународните стандарди за финансиско известување (МСФИ), заедно со толкувањата на Постојниот комитет за толкување (ПКТ) и толкувањата на Комитетот за толкување на меѓународното финансиско известување (КТМФИ), утврдени и издадени од Одборот за меѓународни сметководствени стандарди (ОМСС) заклучно со 1 јануари 2009 година. Овој правилник стапи во примена од 1 јануари 2010 година.

До датумот на составување на придружните финансиски извештаи, измените и дополнувањата на Меѓународните стандарди за финансиско известување („МСФИ/МСС“) и толкувањата на КТМФИ кои стапиле на сила за годишните периоди кои започнуваат после 1 јануари 2009 година сè уште не се преведени и објавени за примена во Република Северна Македонија.

Имајќи ги во предвид потенцијално материјалните значајни ефекти од разликите помеѓу горенаведените сметководствени прописи кои се применуваат во Република Северна Македонија и Меѓународните стандарди за финансиско известување, кои можат да имаат влијание на реалноста и објективноста на финансиските извештаи на Друштвото, придружните финансиски извештаи не можат да се сметаат за финансиски извештаи подготвени во согласност со Меѓународните стандарди за финансиско известување.

Притоа, придружните финансиски извештаи на Друштвото се прикажани во согласност со билансните шеми објавени во Правилникот за формата и содржината на годишната сметка ("Службен весник" бр. 60/14), чиј сет на финансиски извештаи во поединечни делови отстапува од начинот на презентација на одредени билансни позиции предвидени со усвоениот МСС 1 – Презентирање на финансиските извештаи.

Придружните финансиски извештаи се составени во согласност со принципот на набавна вредност, освен ако не е поинаку наведено во сметководствените политики кои се дадени во натамошниот текст. Во составувањето на овие финансиски извештаи Друштвото ги применува сметководствените политики наведени во белешката 3.

Износите содржани во финансиските извештаи на Друштвото се прикажани во илјади македонски денари. Денарот претставува официјална валута на известување во Република Северна Македонија.

**2. ОСНОВИ ЗА ПОДГОТОВКА И ПРЕЗЕНТАЦИЈА НА ФИНАНСИСКИТЕ
ИЗВЕШТАИ (продолжение)****2.1 Принцип на континуитет**

Врз основа на спроведените анализи според тековните случувања, Друштвото утврди дека во моментот не се очекуваат тешкотии во работењето поврзани со ликвидност и сервисирањето на обврските спрема добавувачите.

Имајќи предвид дека оперативниот циклус на Друштвото во најголем дел се состои од активности со поврзаните страни, клучните договори со купувачите и добавувачите на Друштвото се управувани од страна на поврзаните страни.

До датумот на издавање на финансиските извештаи не е добиена информација за откажување на договори поради тековните случувања. Друштвото продолжи да работи со полн капацитет. Во 2023 година, Друштвото оствари нето добивка од 55.015 илјади денари (2022: 74.864 илјади денари РУ). Друштвото во претходните периоди оствари значајни деловни и финансиски резултати и притоа очекува стабилни приходи и дека зголемувањето на трошоците ќе биде со понизок тренд од зголемувањето на приходите.

На датумот на издавање на финансиските извештаи, Друштвото ги исполнува своите обврски во рокот на доспевање и продолжува да го применува принципот на континуитет како сметководствена претпоставка за подготовка на финансиските извештаи.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ

3.1 Признавање на приходите

Друштвото евидентира приходи од продажба на производи и услуги кога производите се испорачани, односно услугите на купувачите се извршени. Приходите се евидентираат со примена на принципот на фактичност на настаните, односно во моментот на нивното настанување, намалени за износот на попустите и вкalkулиран ДДВ.

3.2 Износи искажани во странска валута

Трансакциите настанати во странска валута се искажани во македонски денари ("Денари") со примена на официјалните девизни курсеви на Народна банка на Република Северна Македонија кои важат на денот на трансакцијата.

Монетарните ставки се преведуваат според официјалните девизни курсеви кои важат на денот на извештајот на финансиската состојба, додека немонетарните ставки се преведуваат според официјалните девизни курсеви кои важеле на денот на трансакцијата.

Нето позитивните и негативните курсни разлики кои произлегуваат при трансакциите со монетарните ставки, како и при преведување на монетарните ставки по девизни курсеви кои се разликуваат од девизните курсеви на денот на иницијалното признавање извршено во финансиските извештаи во тековниот или претходниот период, се вклучуваат во извештајот за сеопфатна добивка во периодот кога тие настануваат.

3.3 Данок на добивка

Тековен данок на добивка

Данокот на добивка се пресметува и плаќа согласно одредбите на Законот за данок на добивка. Плаќањето на месечниот данок се врши аконтативно, утврдено од страна на даночните органи. Крајниот данок по стапка од 10% се пресметува на утврдената добивка од извештајот за сеопфатна добивка, коригирана за одредени даночно непризнаени расходи, односно даночни ослободувања, согласно законските одредби.

Пресметувањето и плаќањето на данокот на добивка за фискалната 2023 година, Друштвото го извршува согласно измените во Законот за данокот на добивка, односно 10% на остварената добивка, вклучувајќи го и даночниот ефект на приходи и трошоци кои се неоданочливи или необитни при утврдувањето на оданочивата добивка. Загубата намалена за непризнатите расходи за даночни цели може да се пренесе како даночен кредит во наредните три години.

Одложен данок на добивка

Одложен данок на добивка се утврдува со примена на методот на обврски во извештајот на финансиската состојба за сите времиња разлики кои се јавуваат помеѓу даночната основа на средствата и обврските и нивната сметководствена вредност во финансиските извештаи. Стапката на данок на добивка на денот на извештајот на финансиската состојба се употребува за утврдување на одложените даночни средства и обврски. Одложените даночни обврски се признаваат за сите оданочливи временски разлики. Одложени даночни средства се признаваат за одбитните временски разлики и ефектите од даночните загуби се пренесуваат во обем во којшто постои веројатност дека ќе се оствари оданочлива добивка со цел да се овозможи одбитните временски разлики и пренесените даночни загуби да бидат искористени. Во случај кога оданочивите временски разлики не се материјално значајни, Друштвото не врши евиденција на соодветните ефекти во финансиските извештаи. Друштвото немаше одложен данок на добивка на денот на извештајот на финансиската состојба.

3.4 Недвижности, постројки и опрема

Недвижностите, постројките и опремата се евидентираат по набавна вредност намалена за акумулираната амортизација и акумулираните загуби од обезвреднување. Набавната вредност на недвижностите, постројките и опремата ги содржи набавната цена намалена за слобатите и ценовните попусти, увозните давачки, сите неповратни даноци на набавката, како и сите директни трошоци кои придонесуваат за донесување на средствата во локација и состојба на нормално функционирање и остварување на задачите утврдени од страна на раководството.

Амортизацијата се пресметува врз основа на пропорционална метода со цел набавната вредност на недвижностите, постројките и опремата да се амортизира во текот на нивниот проценет век на употреба.

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)**3.4 Недвижности, постројки и опрема (продолжение)**

Во продолжение се дадени годишни стапки за амортизација, применети на некои позначајни ставки од недвижностите, постројките и опремата:

Машини	5%-10%
Мебел и друга опрема	20%
Моторни возила и компјутери	25%

Недвижностите, постројките и опремата кои се отстапени или на друг начин отуѓени се елиминираат од извештај за финансиската состојба заедно со соодветната исправка на вредноста. Добивката или загубата што произлегува од таквото отуѓување се евидентира во извештај за сеопфатната добивка. Трошоците за поправките и одржувањето се евидентираат во извештај за сеопфатната добивка на товар на расходите во моментот на нивното настанување.

3.5 Залихи

Залихите се вреднуваат според пониската од набавната и нето продажната вредност. Набавната вредност на залихите ги содржи сите трошоци на набавката, трошоците на конверзија, како и сите други трошоци кои настануваат со цел залихите да се доведат во сегашна локација и состојба.

Трошоците на набавка на залихите ги содржат сите директни производни трошоци. Тие, исто така, ги вклучуваат и сите фиксни и варијабилни индиректни трошоци настанати во текот на производниот процес. Индиректните трошоци на производството се алоцираат врз основа на нормалниот капацитет на производство, односно очекуваното просечно производство за одреден број на периоди или сезони под нормални услови, имајќи ги во предвид загубите на капацитетот поради планирани застои.

Следните трошоци не се вклучуваат во набавната вредност на залихите:

- неоправдани износи на потрошени материјали, работна сила или други производни трошоци;
- трошоци за складирање, освен доколку станува збор за складирање на залихите пред предавање во наредна фаза на производството;
- административни трошоци кои не придонесуваат за донесување на залихите во локација и услови за нормална употреба, како и продажните и дистрибутивните трошоци.

Друштвото за суровините го применува методот на просечна цена.

Залихите се намалуваат до нивната нето продажна вредност ставка по ставка, во случај кога постои поткрепувачка евиденција и проценка за износот по којшто се очекува истите да бидат продадени. Со проценката се земаат во предвид промените на цената или трошоците кои се предизвикани од настани кои се случуваат на крајот од периодот во обем во којшто таквите настани реално ги одразуваат условите кои постојат на крајот од периодот.

3.6 Обезвреднување на материјалните средства

На секој датум на извештајот на финансиската состојба, Друштвото врши проверка на сметководствената вредност на материјалните средства, со цел да утврди постоење на индикации за обезвреднување на материјалните средства. Ако постојат такви индикации се врши проценка на надоместливиот износ на материјалните средства за да може да се утврди евентуалната загуба која би настанала со намалување на вредноста на средствата, ако не е возможно да се изврши проценка на надоместливиот износ на поединечното средство Друштвото врши проценка на надоместливиот износ на организационата единица која генерира парични средства каде што тоа средство припаѓа.

Надоместливата вредност е нето продажна цена или употребливата вредност на средството зависно од тоа која е повисока. За потребите на проценката, на проценетите идни парични текови се врши дисконтирање до сегашната вредност со примена на дисконтна стапка пред оданочување која ги одразува сегашната пазарна вредност на паричните средства и ризиците кои се специфични за тоа средство. Ако е проценетиот надоместлив износ на средства (или организациона единица која генерира парични средства) помал од сметководствената вредност на средствата, тогаш се врши намалување на сметководствената вредност на средствата (или организациона единица која генерира парични средства) до надоместувачкиот износ. Загубите од намалувањето на вредноста на средството се признаваат како расходи, освен ако средството не е земјиште или зграда која не се користи како вложување во недвижности, а која е искажана по ревалоризациона вредност, во кој случај загубата од намалувањето се прикажува како намалување на ревалоризираните средства.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.7 Финансиски инструменти

Побарувања од купувачи

Побарувањата од купувачите и другите побарувања се прикажуваат по нивната надоместлива вредност намалена за загубите поради обезвреднување кои се вклучени во останати оперативни трошоци. Надоместливиот износ се проценува земајќи ги во предвид потенцијалните доцнења со наплатата и неисполнувањето на обврските за плаќање. Отписот на побарувањата се спроведува врз основа на старосната структура на побарувањата и кога се оценува дека делумната или целосната наплата на побарувањата не е веројатна. Сметководствената вредност на побарувањата се намалува преку исправка на вредноста на побарувањата и износот на трошокот се прикажува во извештајот за сеопфатна добивка. Последователните наплати на претходно отпишаните побарувања и соодветно намалување на исправките се прикажува како приход.

Пари и парични еквиваленти

Парите и паричните еквиваленти се состојат од готовина во благајна и пари во банки. За цели на извештајот за паричните текови, парите и паричните еквиваленти вклучуваат и орочени депозити во банки кои може брзо да се конвертираат во познат износ на пари и се подложени на незначителен ризик од промена на нивната вредност.

Обврски кон добавувачи и останати обврски

Финансиските обврски, иницијално вреднувани по објективна вредност, последователно се вреднуваат по амортизирана набавна вредност со примена на методот на ефективна каматна стапка. Методот на ефективна камата е методот на пресметување на амортизирана набавна вредност на финансиската обврска и на распределба на трошокот од камата во текот на релевантниот период. Ефективната каматна стапка е стапката која точно ги дисконтира очекуваните идни парични плаќања или примања во текот на очекуваниот животен век на инструментот или, до нешто сметководствената вредност на финансиската обврска, при иницијалното признавање.

Обврски за кредити и заеми

Обврските за кредити и заеми иницијално се признаваат според објективната вредност намалена за трошоците при склучување на кредитниот однос. По иницијалното признавање, обврските за кредити и заеми последователно се признаваат по амортизирачка вредност со користење на методот на ефективна каматна стапка. При пресметката на амортизирачката вредност се земаат во предвид трошоците при склучување на кредитниот однос, како и попустите добиени при исплатата на обврските за кредити и заеми. Приходите и трошоците се признаваат во извештајот за сеопфатна добивка билансот во моментот на плаќање или отпис на обврските, како и во текот на амортизацијата на заемите или кредитите.

3.8 Трансакции со поврзани субјекти

Трансакциите со поврзани субјекти се однесуваат на меѓусебни трансфери на ресурси, услуги и обврски, без оглед на тоа дали цената е наплатена или не. Одреден субјект се смета за поврзан доколку директно или индиректно го контролира Друштвото, а тоа е матичната компанија и нејзините подружници. Intabex Netherlands B.V/Netherlands поседува учество во капиталот на Друштвото со 99.99% од правата на глас, што претставува значајна моќ на контрола на работењето на Друштвото. Крајна холдинг компанија на Друштвото е Групацијата Puxus International Inc. – САД.

3.9 Надоместоци за вработените

Друштвото во нормалниот тек на работењето, во име на вработените, врши уплати на придонеси за пензиско, здравствено осигурување, вработување и персонален данок на доход, кои се пресметуваат на бруто плата во согласност со домашната регулатива. Друштвото овие средства ги уплаќа во државните фондови - здравствен и пензиски, според законските стапки кои се во сила во текот на годината, а кои се пресметуваат на бруто плата. Трошокот за овие плаќања се признава во извештајот за сеопфатна добивка во истиот период кога и трошокот за соодветната плата. Не постојат други пензиски шеми или пост-пензиски планови за бенефиции па соодветно на тоа не постојат и дополнителни обврски кои се однесуваат на пензии.

Друштвото исто така исплаќа трократен износ од просечно исплатена нето плата во Република Северна Македонија како испратнина во случај на заминување во старосна пензија. Во согласност со барањата од одредбите на МСС 19 - Користи за вработените, Друштвото изврши актуарско вреднување со цел да се одреди сегашната вредност на акумулираните користи за отпремнина во случај на заминување во старосна пензија и подготви пресметка на краткорочните користи за вработените.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

3. ПРЕГЛЕД НА ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПОЛИТИКИ (продолжение)

3.9 Надоместоци за вработените (продолжение)

Согласно одредбите пропишани во Колективниот договор за друштвата кои припаѓаат на тутунската индустрија во Република Северна Македонија, како и согласно Законот за работни односи на Република Северна Македонија, во случај на намалување на бројот на вработени од деловни причини, на "вишокот" вработени им се исплатува испратнина еднаква на одреден број на нето плати, дополнителен износ на испратнини во зависност од работниот стаж во Друштвото, како и плаќање на персонален данок на доход.

3.10 Државни субвенции

Државните субвенции не се признаваат се додека не постои разумно уверување дека Друштвото ќе се усогласи со условите поврзани со нив, и дека субвенциите ќе биде примени. Државните субвенции се признаваат во добивката или загубата на систематска основа во периодите во кои Друштвото ги признава како расходи поврзаните трошоци за кои субвенциите се наменети да ги надоместат. Конкретно, државните субвенции за да се добијат чиј основен услов им е Друштвото да набави, изгради или на некој друг начин се стекне со нетековни средства, се признаваат како одложени приходи во извештајот за финансиската состојба и се пренесуваат во добивката или загубата на систематска и рационална основа за време на животниот век на стекнатото средство. Државните субвенции кои се добиваат како компензација за веќе настанатите трошоци или се добиваат како непосредна финансиска поддршка на Друштвото без обврска за идни поврзани трошоци со истите, се признаваат во добивката или загубата во периодот во кој настануваат како побарување.

4. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ И ПРЕТПОСТАВКИ

При примената на сметководствените политики на Друштвото, опишани во Белешка 3, од раководството на Друштвото се бара да користи најдобри можни проценки и разумни претпоставки кои се однесуваат на сметководствените вредности на средствата и обврските кои не се јасно видливи од други извори. Овие проценки и претпоставки се засновани на информациите од историското искуство како и други фактори кои се сметаат за релевантни во дадените околности. Идните вистински резултати можат да се разликуваат од проценетите износи.

Проценките и претпоставките повторно се проверуваат на континуирана основа. Повторното проверување на сметководствените проценки се признава во периодот во кој е извршена проверката доколку истата има влијание само на тој период или пак се признава во периодот на повторната проверка и во идните периоди доколку истата има влијание и врз тековниот и врз идните периоди. Во продолжение се дадени клучните проценки кои се поврзани со идни, или други клучни извори на проценка на неизвесноста на датумот на извештајот на финансиската состојба, кои имаат ризик да предизвикуваат материјално значајно коригирање на сметководствената вредност на средствата и обврските во идната финансиска година.

4.1 Стапки на амортизација

Амортизационите стапки се определуваат врз основа на предвидениот корисен век на употреба на недвижностите, постројките и опремата. Корисниот век на употреба се проверува еднаш годишно од страна на Друштвото врз основа на тековните проценки.

4.2 Обезвреднување на побарувањата од купувачи и другите побарувања

Обезвреднувањето на сомнителните побарувања се заснова врз проценетите загуби кои потекнуваат од неможноста на купувачите да ги исполнат своите договорни обврски. Проценките кои се користат при проценката на адекватноста на обезвреднување на сомнителните побарувања се старосната структура на нашите побарувања и историјата на отпис на побарувањата, кредитната способност на купувачите како и промените во нашите услови за плаќање. Проценките ги вклучуваат и претпоставките за идното однесување на комитентите и идните готовински наплати. Раководството верува дека не постои потреба од идни резервации коишто ги надминуваат резервациите за сомнителни побарувања што се веќе признати во овие финансиски извештаи.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година
4. ЗНАЧАЈНИ СМЕТКОВОДСТВЕНИ ПРОЦЕНКИ И ПРЕТПОСТАВКИ (продолжение)
4.3 Објективна вредност

Објективната вредност на финансиските инструменти кои не котираат на активните пазари се определува со користење на интерни техники за вреднување. Друштвото применува професионално расудување при изборот на соодветните техники за вреднување. Техниките кои се користени при вреднувањето на објективната вредност на финансиските инструменти се прикажани во Белешка 24.

5. ПРИХОДИ ОД ПРОДАЖБА

	Во илјади денари Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Приходи од продажба на домашен пазар	120.554	124.171
Приходи од извоз - поврзани субјекти (Белешка 26)	2.274.708	2.502.832
	<u>2.395.262</u>	<u>2.627.003</u>

6. ОСТАНАТИ ПРИХОДИ

	Во илјади денари Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Приходи од продадени материјали		-
Приходи од отпис на обврски		-
Ослободување на приходи од државни субвенции	275	275
Останати приходи	308	2.605
	<u>584</u>	<u>2.880</u>

7. ПОТРОШЕНИ МАТЕРИЈАЛИ

	Во илјади денари Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Материјали	2,055,793	1,629,106
Ситен инвентар	43	74
	<u>2,055,836</u>	<u>1,629,180</u>

8. ТРОШОЦИ ЗА ВРАБОТЕНИТЕ

	Во илјади денари Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Нето плати	167,215	140,721
Персонален данок на плати и придонеси	81,003	67,577
Други надоместоци за вработените	35,538	35,088
Трошоци за договор на дело	2,512	1,273
	<u>286,268</u>	<u>244,658</u>

9. ОСТАНАТИ ДЕЛОВНИ ТРОШОЦИ

	Во илјади денари	
	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Наемнина на деловен и административен простор	82.216	82,201
Енергија, вода и гориво	3.343	3,216
Транспортни услуги	20.133	24,209
Услуги за фумигација	3.170	4,466
Банкарски надоместоци	2.850	5,176
Поштенски и телефонски услуги	2.773	3,105
Осигурување	2.035	1,954
Реклама и пропаганда	1.697	1,177
Надоместоци за консултанти	441	2,606
Услуги за обезбедување	2.513	2,322
Резервации за користи на вработените	920	4,181
Одржување и поправки	1.794	1,667
Административни такси	327	988
Останати трошоци и услуги	6,165	6,444
	<u>130,379</u>	<u>143,712</u>

10. ФИНАНСИСКИ РАСХОДИ, НЕТО

	Во илјади денари	
	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Трошоци за камати	(54,642)	(31,114)
Приходи од камати	173	0
Негативни курсни разлики, нето	(4,800)	(7,756)
	<u>(59,270)</u>	<u>(38,870)</u>

11. ДАНОК НА ДОБИВКА

Во 2023 година, данокот на добивка се пресметува по законска стапка од 10% на утврдената добивка од Извештајот за сеопфатна добивка, коригирана за одредени ставки согласно законските одредби кои во најголем дел се однесуваат на непризнати трошоци за даночни цели.

Усогласувањето на данокот на добивка за годината што завршува на 31 декември 2023 е како што следува:

	Во илјади денари	
	Година што завршува на 31 декември	
	2023	2022
Добивка пред оданочување	59,772	85,025
Непризнати расходи за даночни цели	15,812	16,591
Даночна основа	75,584	101,616
Пресметан данок на добивка	7,558	10,162
Даночно олеснување за дадена донација	120	
Данок на добивка	7,438	10,162
Ефективна даночна стапка	12,44%	11,95%

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

АД АЛАЈАНС УАН МАКЕДОНИЈА Кавадарци

12. ОПРЕМА

	Во илјади денари		
	Опрема	Инвестиции во тек	Вкупно
Набавна вредност			
Состојба, 1 јануари 2022	608,105	(196)	607,910
Набавки	15,852	1,584	17,706
Трансфер	(196)	196	
Расходи	(3,918)		(3,918)
Состојба, 31 декември 2022	<u>619,843</u>	<u>1,854</u>	<u>621,698</u>
Набавки	8,577		8,577
Трансфер		(1,854)	(1,854)
Расход	(10,051)		(10,051)
Пренос на залиха	-	-	-
Состојба, 31 декември 2023	<u>618,369</u>	<u>0</u>	<u>618,370</u>
Акумулирана амортизација			
Состојба, 1 јануари 2022	475,806	-	475,806
Трошок за годината	26,203		26,203
Расходи	(3,918)		(3,918)
Состојба, 31 декември 2022	<u>498,091</u>	<u>-</u>	<u>498,091</u>
Трошок за годината	23,879	-	23,879
Расход	(10,051)	-	(10,051)
Состојба, 31 декември 2022	<u>511,919</u>	<u>-</u>	<u>511,919</u>
Сметководствена вредност			
- 31 декември 2022	<u>121,752</u>	<u>1,854</u>	<u>123,607</u>
- 31 декември 2023	<u>106,450</u>	<u>0</u>	<u>106,451</u>

13. ВЛОЖУВАЊА ВО ХАРТИИ ОД ВРЕДНОСТ РАСПОЛОЖИВИ ЗА ПРОДАЖБА

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Вложувања во Југотутун АД Скопје	16	16
Исправка на вредноста	(16)	(16)
	<u>-</u>	<u>-</u>

На 31 декември 2023 година, Друштвото има вложувања во акции во Југотутун АД Скопје. Ова друштво не котира на пазарот за хартии од вредност на 31 декември 2023 година, па поради неможност да се утврди објективната вредност Друштвото изврши исправка на вложувањата во претходните периоди.

14. ЗАПИХИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Готови производи	582,725	363,124
Тутун во лист	256,339	1,514,641
Материјали	40,026	40,631
Алати и потрошен материјал	1,112	1,789
	<u>880,313</u>	<u>1,920,185</u>

15. ПОБАРУВАЊА ОД КУПУВАЧИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Побарувања од купувачи во земјата	678	16,123
Побарувања од купувачи - поврзани субјекти (Белешка 26)	822,666	973,155
	<u>823,344</u>	<u>989,278</u>

16. ОСТАНАТИ ПОБАРУВАЊА

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Побарување од фармерите	16,288	1,160
Побарувања за ДДВ	16,102	8,201
Дадени аванси на добавувачи		0
Побарувања за повеќе платен данок на добивка	3,221	8,206
Претплати за осигурување	742	760
Останати однапред платени трошоци	1,127	794
	<u>37,480</u>	<u>19,121</u>

17. ПАРИ И ПАРИЧНИ ЕКВИВАЛЕНТИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Жиро сметка – денари	3,937	1,737
Жиро сметка – странска валута	14	0
Готовина во благајна – денари	34	18
Готовина во благајна – странска валута		12
	<u>3,985</u>	<u>1,767</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година
18. АКЦИОНЕРСКА ГЛАВНИНА
а) Основна главнина

На 31 декември 2023, основната главнина се состои од 88,626 авторизирани, издадени и целосно уплатени акции. Секоја обична акција има вредност 51.13 ЕУР или 3,149 денари. Според последната состојба издадена од Централниот Регистар на Република Северна Македонија запишаниот и целосно уплатениот капитал изнесува 275,400 илјади денари (4,531,447 ЕУР).

Структурата на основната главнина на 31 декември 2023 е прикажана подолу:

	31 декември 2023		31 декември 2022	
	Број на акции	% во основна главнина	Број на акции	% во основна главнина
Обични акции				
Intabex Netherlands B.V.	88,625	99.99%	88,625	99.99%
Физичко лице	1	0.01%	1	0.01%
	<u>88,626</u>	<u>100%</u>	<u>88,626</u>	<u>100%</u>

б) Задолжителна резерва

Друштвото има задолжителна резерва, како општ резервен фонд, која се формира по пат на зафаќање на 5% од нето добивката. Издвојувањето се врши се до моментот додека резервата не достигне износ кој е еднаков на една десетина од основната главнина. До достигнување на законскиот минимум, оваа резерва може да се користи само за покривање на загуба, а кога ќе го надмине предвидениот минимум, вишокот може да се користи, по претходно донесена одлука на собранието на акционери, и за дополнување на износот утврден за исплата на дивиденди.

19. ОДЛОЖЕНИ ДАНОЧНИ ОБВРСКИ

Одложените даночни обврски во вкупен износ од 0 илјади денари (2022: 0 илјади денари), вклучуваат долгорочен дел во износ од 0 илјади денари (2022: 0 илјади денари) и краткорочен дел во износ 0 илјади денари (2022: 0 илјади денари) (Белешка 23), кои се однесуваат на обврски за данок на добивка на нераспределена дивиденда од нето добивката од 2013 година и кои беа употребени во целост за исплата на дивиденда во 2022 година.

20. КРАТКОРОЧНИ КРЕДИТИ

	Во илјади денари			
	31 декември 2023	31 декември 2022	Каматна стапка	Доспевање
НЛБ банка АД Скопје				
Одобрен Лимит 7.000.000 ЕУР		289,018	3.8% годишно	23 ноември 2023
Одобрен Лимит 7.000.000 ЕУР	62,096		4.9% годишно	12 месеци од користење
Халк банка АД Скопје				
Одобрен лимит 153,750,000 МКД		106,000	4,5 % годишно	16 ноември 2023
Одобрен лимит 153,750,000 МКД	93,000		6.25 % годишно	8 ноември 2024
Стопанска банка АД Скопје				
Одобрен лимит 12,000,000 ЕУР		578,036	3м ЕУРИБОР+ 3.4 % bpc	12 месеци од користење
Одобрен лимит 12,000,000 ЕУР	133,275		3м ЕУРИБОР+ 3.4 % bpc	12 месеци од користење
Шпаркасе банка Македонија АД Скопје				
Одобрен лимит 2,000,000 ЕУР		61,493	3,5% годишно	25 јули 2023
		61,493	3,5% годишно	25 август 2023
Одобрен лимит 2,500,000 ЕУР	0		4,75% годишно	15 Април 2024
			4,75% годишно	15 Јули 2024
Комерцијална банка АД Скопје				
Одобрен лимит 5,000,000 ЕУР		253,027	3.4% годишно	30 ноември 2023
Одобрен лимит 5,000,000 ЕУР	66,415		6м ЕУРИБОР+ 1,5 % bpc	12 месеци од користење
	354,786	1,349,067		

Краткорочните кредити се обезбедени со корпоративни гаранции издадени од крајната матична компанија на Друштвото (Белешка 26).

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година
21. ОБВРСКИ КОН ДОБАВУВАЧИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Обврски кон добавувачи во земјата	(7,376)	14,192
Обврски кон добавувачи во странство		
Обврски кон поврзани страни (Белешка 26)	(7,974)	18,110
Обврски кон тутунопроизводители	(66,823)	58,620
Останати ПВР		619
	<u>(82,174)</u>	<u>91,540</u>

22. ОСТАНАТИ ОБВРСКИ

	Во илјади денари	
	31 декември 2023	31 декември 2022
Тековен дел на одложени даночни обврски	0	0
Обврски кон вработените	14,130	14,586
Пресметани трошоци	5,884	7,511
Обврски за персонален данок	4,540	4,173
Обврски за данок на добивка		0
Обврски за камати	220	2,949
	<u>24,774</u>	<u>29,219</u>
Одложени приходи од државни субвенции (минус: нетековен дел)	1,446 <u>(1,170)</u>	1,721 <u>(1,446)</u>
	<u>276</u>	<u>275</u>
	<u>25,050</u>	<u>29,494</u>

23. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ
23.1 Управување со ризикот на капиталот

Друштвото управува со капиталот како би се осигурило дека ќе биде во можност да продолжи да работи според принципот на континуитет, и во исто време да го максимизира повратот на акционерите преку оптимизација на односот помеѓу долгот и капиталот.

Структурата на капиталот на Друштвото се состои од основна главнина, задолжителна резерва и акумулирана добивка.

Показател на задолженост

Раководството ја следи структурата на изворите на финансирање на Друштвото на годишна основа. Како дел од ова следење, Раководството ги анализира трошокот на капиталот и ризиците поврзани со секоја одделна класа на капиталот.

Показателот на задолженост на 31 декември 2023 година е како што следува:

	Во илјади денари	
	2023	31 декември 2022
Кредити	354,786	1,349,067
Пари и парични еквиваленти	(3,985)	(1,767)
Нето долг	<u>350,801</u>	<u>1,347,300</u>
Вкупна главнина	<u>1,68,086</u>	<u>1,568,086</u>
Показател на нето задолженост	<u>0,22</u>	<u>0,86</u>

Минимален износ на основната главнина на Друштвото

Согласно Член 273 од Законот за трговски друштва, најмалиот износ на основната главнина изнесува ЕУР 25,000 и притоа, номиналниот износ на акцијата не може да биде помал од ЕУР 1. Износот на основната главнина е еднаков на збирот на номиналниот износ на сите влогови на акционерите, односно на номиналниот износ на сите акции издадени од Друштвото.

На 31 декември 2023 година основната главнина на Друштвото изнесува ЕУР 4,531,447.

23. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

23.2 Категории на финансиски инструменти

	Во илјади денари 31 декември	
	2023	2022
Финансиски средства		
Побарувања од купувачи	823,281	989,232
Пари и парични еквиваленти	3,985	1,767
	<u>827,266</u>	<u>990,999</u>
Финансиски обврски		
Обврски кон добавувачи	82,174	91,540
Обврски за камати	220	2,949
Тековен дел на долгорочни кредити и позајмици	0	0
Краткорочни кредити	354,786	1,349,067
	<u>437,180</u>	<u>1,443,556</u>

23.3 Цели на управување со финансиските ризици

Финансиските ризици го вклучуваат пазарниот ризик (девизен ризик и каматен ризик), кредитен ризик и ликвидносен ризик. Финансиските ризици се следат на временска основа, и се избегнуваат првенствено преку намалувањето на изложеноста на Друштвото на овие ризици. Друштвото не користи било какви специјални финансиски инструменти за да ги избегне овие ризици затоа што ваквите инструменти не се во широка употреба во Република Северна Македонија.

Пазарен ризик

Во спроведувањето на своето работење Друштвото е изложено на финансиски ризици од промена на курсот на странските валути. Изложеноста на пазарниот ризик се следи преку анализата на сензитивноста. Немаше промена во изложеноста на Друштвото на пазарните ризици или начинот на кој Друштвото управува или го мери ризикот.

Управување со девизниот ризик

Друштвото е изложено на девизен ризик првенствено од парите и паричните еквиваленти како и побарувањата од купувачи кои се деноминирани во странска валута. Друштвото не употребува посебни финансиски инструменти за намалувањето на овој ризик бидејќи таквите инструменти не се во широка употреба во Република Северна Македонија.

Сметководствената вредност на монетарните средства и обврски на Друштвото деноминирани во странски валути е како што следува:

	СРЕДСТВА		Во илјади денари ОБВРСКИ	
	31 декември 2023	31 декември 2022	31 декември 2023	31 декември 2022
EUR	822.700	973,166	7,974	18,110
	<u>822.700</u>	<u>973,166</u>	<u>7,974</u>	<u>18,110</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година
23. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)
23.3 Цели на управување со финансиските ризици (продолжение)
Управување со девизниот ризик (продолжение)
Анализа на сензитивноста на странски валути

Друштвото е изложено на ризикот од промена на девизниот курс на еврото и американскиот долар. Следнава табела детално ја прикажува осетливоста на 10% зголемување и намалување на денарот во споредба со девизниот курс на странските валути. Анализата на сензитивноста ги вклучува единствено монетарните ставки деноминирани во странска валута на крајот на годината, при што се врши корекција на нивната вредност при промена на нивниот девизен курс за 10%. Позитивниот износ подолу означува зголемување на добивката или останатиот капитал, којшто се јавува во случај доколку денарот ја зголеми својата вредност во однос на девизниот курс на странските валути за 10%. Негативниот износ подолу означува намалување на добивката или останатиот капитал, којшто се јавува во случај доколку денарот ја намали својата вредност во однос на девизниот курс на странските валути за 10%.

	Во илјади денари	
	2023	31 декември 2022
Добивка	?????	95,506

Управување со каматниот ризик

Изложеноста на Друштвото на пазарен ризик од промени на каматните стапки се однесува на одобрените краткорочни кредити од банки, од кои дел со променлива каматна стапка. Друштвото управува со овој ризик преку одржување на соодветен однос помеѓу некаматноносните финансиски средства и обврски, со финансиските обврски со фиксна каматна стапка и финансиските обврски со променлива каматна стапка.

Сметководствената вредност на финансиските средства и финансиските обврски на крајот на годината е како што следува:

	Во илјади денари	
	2023	31 декември 2022
Финансиски средства		
<i>Некаматносни:</i>		
- Пари и парични еквиваленти	3,985	1,767
- Побарувања од купувачи	822,700	973,166
	<u>826,685</u>	<u>974,933</u>
<i>Со променлива каматна стапка:</i>		
Пари и парични еквиваленти	0	0
	<u>826,685</u>	<u>974,933</u>
Финансиски обврски		
<i>Некаматносни:</i>		
- Обврски спрема добавувачи	82,174	91,540
- Обврски за камати	220	2,949
	<u>82,394</u>	<u>94,489</u>
<i>Со фиксна каматна стапка:</i>		
- Тековен дел на долгорочни кредити	-	-
- Краткорочни кредити	62,096	412,004
	<u>62,096</u>	<u>412,004</u>
<i>Со променлива каматна стапка:</i>		
- Краткорочни кредити	292,690	937,063
	<u>292,690</u>	<u>937,063</u>
	<u>437,180</u>	<u>1,443,556</u>

23. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

23.3 Цели на управување со финансиските ризици (продолжение)

Управување со каматниот ризик (продолжение)

Анализа на сензитивноста на каматни стапки

Анализата на сензитивноста е одредена врз основа на изложеноста на Друштвото на промена на каматните стапки на финансиските инструменти на денот на билансот на состојба. За финансиските инструменти со варијабилни каматни стапки, анализата е подготвена под претпоставка дека износите на крајот на годината биле непроменети во текот на целата година. При подготвувањето на анализата на сензитивноста на промените на каматните стапки, користено е зголемување или намалување на каматните стапки за 2 процентни поени, што претставува разумна процена на Раководството за можните промени на каматните стапки.

Доколку каматните стапки би биле повисоки/пониски за 2 процентни поени, а сите други варијабилни непроменети, добивката на Друштвото за годината што завршува на 31 декември 2023 би била пониска, односно повисока за 8,684 илјади денари (2022: 18,741 илјади денари).

Управување со кредитниот ризик

Кредитниот ризик се однесува на ризикот од неисполнување на договорените обврски од страна на деловните партнери, што би резултирало со финансиски загуби за Друштвото. Друштвото нема значајна концентрација на кредитниот ризик.

Управување со побарувањата од купувачи и останатите побарувања

Побарувањата од купувачите главно претставуваат побарувања од поврзаниот субјект на Друштвото Alliance One International GmbH - Швајцарија. Побарувањата на Друштвото не се обезбедени со било какви меници, гаранции или друг вид на колатерал. Исто така, Друштвото не пресметува затезна камата на доспеаните побарувања.

Недоспеаните побарувања во износ од 822,914 илјади денари во целост се однесуваат на побарувања врз основа на продадени готови производи кои потекнуваат од последните два квартали во 2023 година. Овие побарувања достасуваат за наплата 30-180 дена по датумот на фактурирањето. Просечниот период на наплата на побарувањата од купувачите во текот на годината е 126 дена (2022: 126 дена РУ).

Структурата на побарувањата од купувачите на 31 декември 2022 година е како што следува:

	Во илјади денари		
	Бруто изложеност	Исправка на вредност	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	371,983	2,765	369,218
Доспеани, но необезвреднети побарувања	603,982		603,982
	<u>975,965</u>	<u>2,765</u>	<u>973,200</u>

Структурата на побарувањата од купувачите на 31 декември 2023 година е како што следува:

	Во илјади денари		
	Бруто изложеност	Исправка на вредност	Нето изложеност
Недоспеани побарувања	399,050		399,050
Доспеани, но необезвреднети побарувања	426,629	2,765	423,864
	<u>825,679</u>	<u>2,765</u>	<u>822,914</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

23. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

23.3 Цели на управување со финансиските ризици (продолжение)

Управување со кредитниот ризик (продолжение)

Доспеани, но необезвреднети побарувања

Старосната структура на доспеаните, но необезвреднети побарувања за годините што завршуваат на 31 декември 2023 е како што следува:

	Во илјади денари 31 декември	
	2023	2022
До 30 дена	371,882	25,180
од 30 до 60 дена	82,327	159,342
од 60 до 90 дена	203,292	381,366
од 90 до 120 дена		35,329
од 120 до 150 дена	165,413	-
	<u>822,914</u>	<u>601,217</u>

Најголем дел од доспеаните, но необезвреднети побарувања во износ од 822,914 илјади денари се наплатени во текот на 2023 година.

Управување со ликвидносниот ризик

Табели за ликвидносен и каматносен ризик

Следните табели детално ја прикажуваат преостаната договорна доспеаност на финансиските обврски. Табелите се составени врз основа на недисконтираните готовински текови на финансиските обврски.

Доспеаност на финансиските обврски

	Просечна пондер. ефективна каматна стапка	Во илјади денари 31 декември 2023					Вкупно
		До 1 месец	1-3 месеци	3 месеци до 1 година	1-5 години	Над 5 години	
Некаматносни	-						
Со фиксна каматна стапка	6%			155,096			155,096
Со променлива каматна стапка	6%			199,690			199,690
				<u>-</u>	<u>354,786</u>	<u>-</u>	<u>354,786</u>

	Просечна пондер. ефективна каматна стапка	Во илјади денари 31 декември 2022					Вкупно
		До 1 месец	1-3 месеци	3 месеци до 1 година	1-5 години	Над 5 години	
Некаматносни	-						
Со фиксна каматна стапка	3.37%			412,004			412,004
Со променлива каматна стапка	4.67%			937,063			937,063
				<u>-</u>	<u>1,349,067</u>	<u>-</u>	<u>1,349,067</u>

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година

23. ФИНАНСИСКИ ИНСТРУМЕНТИ (продолжение)

23.3 Цели на управување со финансиските ризици (продолжение)

Управување со ликвидносниот ризик (продолжение)

Управување со обврските кон добавувачи и останатите обврски

Просечниот период на плаќање на обврските спрема добавувачите и останатите обврски е 10 денови (2022: 9 денови). Добавувачите на Друштвото не пресметуваат затезна камата на доспеаните обврски. Согласно политиката на Друштвото за управување со финансиските ризици, обврските спрема добавувачите и останатите обврски се плаќаат во рамките на договорениот временски рок.

23.4 Објективна вредност на финансиски инструменти

Објективната вредност на финансиските средства и финансиските обврски е одредена на следниот начин:

- објективната вредност на финансиските средства и финансиските обврски со стандардни услови, со кои се тргува на активните ликвидни пазари, се одредува врз основа на котираните пазарни цени;
- објективната вредност на останатите финансиски средства и обврски се одредува во согласност со општо прифатените модели на вреднување кои се базираат на анализа на готовинските текови, со користење на цени од објавените тековни пазарни трансакции и понудени цени од деловните партнери за слични инструменти.

Сметководствена вредност во споредба со објективна вредност

Сметководствената вредност во споредба со објективната вредност за годините што завршуваат на 31 декември 2023 е како што следува:

	31 декември 2023		31 декември 2022	
	Сметковод. вредност	Објективна вредност	Сметковод. вредност	Објективна вредност
Финансиски средства				
- Побарувања од купувачи-	823,344	823,344	973,166	973,166
- Пари и парични еквиваленти	3,985	3,985	1,767	1,767
	<u>827,329</u>	<u>827,329</u>	<u>974,933</u>	<u>974,933</u>
Финансиски обврски				
- Обврски спрема добавувачи	82,174	82,174	91,540	91,540
- Обврски за камати	220	220	2,949	2,949
- Тековен дел на долгорочни кредити и позајмици	-	-	-	-
- Краткорочни кредити	354,786	354,786	1,349,067	1,349,067
	<u>437,180</u>	<u>437,180</u>	<u>1,443,556</u>	<u>1,443,556</u>

Претпоставки користени при одредувањето на објективната вредност на финансиските средства и финансиските обврски

Со оглед на фактот дека не постои доволно пазарно искуство, стабилност и ликвидност за купувањата и продажбите на финансиските средства и обврски, како и со оглед на тоа дека не постојат објавени пазарни информации, за целите на обелоденувањата поврзани со објективната вредност на финансиските средства и обврски, Друштвото ја користеше техниката на анализа на дисконтираните готовински текови. При ваквата техника на вреднување се користат каматните стапки за финансиски инструменти со слични карактеристики, со цел да се добијат релевантни проценки на цените од тековните пазарни трансакции. Врз основа на извршеното вреднување утврдено е дека не постои значајно отстапување на нивната сметководствена вредност во однос на нивната објективна вредност.

БЕЛЕШКИ КОН ФИНАНСИСКИТЕ ИЗВЕШТАИ
31 декември 2023 година
24. ПРЕВЗЕМЕНИ ОБВРСКИ

Превземени обврски по основ на договори за оперативен лизинг во кои Друштвото се јавува како изнајмувач

Поради истекување на постоечкиот договор склучен е нов на ден 29.12.2020 со рок на важност 01.01.2021-31.12.2030 за оперативен наем со Игм Трејд Илија и Цо. ДОО Кавадарци за изнајмување на канцелариски, магацински и производствен простор со вкупна површина од 71.764 m² (2020: 73,901 m²).

Исто така, Друштвото користи возила коишто се земени под оперативен лизинг со времетраење од 36 или 48 месеци, и истите доспеваат во рок од една до три години.

Идните минимални обврски по основ на оперативен лизинг се како што следува:

	Во илјади денари	
	2023	31 декември 2022
До 1 година	79.508	78.224
Од 1 до 5 години	397.541	381.106
Од 6 до 10 години	283.172	148.705
Сегашна вредност на минимум обврските по оперативен лизинг	<u>760.222</u>	<u>608.035</u>

25. ДАНОЧЕН РИЗИК

Во Република Македонија тековно во сила се неколку даночни закони, кои се воведени од страна на Министерството за финансии на Република Северна Македонија. Овие даноци вклучуваат: данок на додадена вредност, данок на добивка, персонален данок на доход и останати даноци. Освен тоа, регулативите кои се однесуваат на овие даноци не беа на сила подолг период, спротивно на сличната легислатива во развиените пазарни економии. Дополнително, регулативите кои ја дефинираат имплементацијата на овие закони, често се нејасни или воопшто не постојат. Постојат спротивставени мислења, кои се однесуваат на правното толкување на регулативата, помеѓу различни министерства и државни организации. На тој начин се креираат неизвесности, како и правни конфликти. Даночните биланси, вклучувајќи ги и сите останати полиња на даночна регулатива (како што се увозните царини), можат да бидат предмет на преглед и контрола од неколку соодветни даночни власти, кои можат да проценат значајни казни и пенали.

Друштвото остварува значајни трансакции со поврзаните страни. Исто така, раководството на Друштвото смета дека поседува доволна и адекватна документација во врска со трансферните цени, но постои одредена неизвесност во поглед на барањата и толкувањата на даночните и другите органи кои можат да се разликуваат од оние на раководството. Раководството на Друштвото смета дека различните толкувања нема да имаат значајни ефекти врз финансиските извештаи на Друштвото.

Толкувањето на даночната легислатива од страна на даночните власти, применета врз трансакциите и активностите на Друштвото, може да не коинцидира со толкувањата на Раководството. Како резултат на тоа, трансакциите можат да бидат оспорени од даночните власти и од Друштвото може да биде побарано да плати дополнителни даноци, пенали и камати, кои можат да бидат значајни. Документацијата на Друштвото останува отворена за контрола од страна на даночните и царинските власти, за период од пет години. Ова практично значи дека даночните власти можат да одредат плаќање на дополнителни обврски во период од пет години од настанувањето на даночната обврска. Горенаведените објаснувања создаваат даночни ризици во Република Северна Македонија, кои се суштински позначајни од оние кои се вообичаени во земјите со повеќе развиени даночни системи.

26. ОБЕЛОДЕНУВАЊА ЗА ПОВРЗАНИ СУБЈЕКТИ

Друштвото остварува трансакции со поврзани субјекти – друштва во состав на Групацијата Alliance One. Овие трансакции се извршуваат во нормален тек на работење и нивната вредност не се разликува значително од условите кои преовладуваат во пазарните трансакции.

	Во илјади денари	
	Година што завршува на	
	2023	31 декември 2022
Продажби спрема поврзани субјекти (Белешка 5)		
-Alliance One International AG	2.274,708	2.502,832
-Alliance One Бугарија	0	0
	<u>2.274,708</u>	<u>2.502,832</u>
Набавки од поврзани субјекти		
-Alliance One Бугарија	86	316,690
-Alliance One Tutun AS	684	0
-Alliance One/ International Singapore	0	0
	<u>770</u>	<u>316,690</u>
Побарувања од поврзани субјекти (Белешка 15)		
-Alliance One International AG	822,666	973,155
-Alliance One Бугарија	0	0
	<u>822,666</u>	<u>973,155</u>
Обврски спрема поврзани субјекти (Белешка 21)		
-Alliance One Бугарија	8,000	18,168
	<u>8,000</u>	<u>18,168</u>
Надоместоци на раководството		
-Бруто плати	53,389	34,475
-Бонуси и награди	5,392	3,383
	<u>58,781</u>	<u>37,858</u>

Краткорочните кредити во износ од 351.807 илјади денари се обезбедени со корпоративни гаранции издадени од крајната матична компанија на Друштвото (Белешка 20).

27. ЗАРАБОТУВАЧКА ПО АКЦИЈА

Заработувачката по акција се пресметува преку делење на добивката за годината што им припаѓа на акционерите со пондерираниот просечен број на обични акции во текот на годината.

Податоците за добивката и акциите при пресметката на заработувачката по акција се прикажани во следнава табела:

	31 декември 2023	31 декември 2022
Добивка за годината што им припаѓа на акционерите за основна и разводната заработувачка (во илјади денари)	52,334	74,864
Пондерираниот просечен број на обични акции за основна и разводната заработувачка по акција		88,626
Основна заработувачка по акција (во денари)	590	845
Разводната заработувачка по акција (во денари)	590	845

28. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Официјалните девизни курсеви користени при искажувањето на билансните позиции деноминирани во странска валута, на 31 декември 2023 и 2022 година се следните:

	31 декември 2023	Во денари 31 декември 2022
УСД	55.6516	57.65350
ЕУР	61.4950	61.49320

29. ПОСЛЕДОВАТЕЛНИ НАСТАНИ

Нема настани после 31 декември 2023 кои ќе влијаат на добивката или загубата, извештајот за финансиска состојба или паричните текови за 2023 година.

ПРИЛОГ 1 - ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ 2023

АЛАЈАНС УАН МАКЕДОНИЈА АД

Мај 2024

Содржина

Општи податоци	3
Општ осврт на работењето во 2023 година	3
Макроекономски индикатори во Северна Македонија.....	3
Осврт на деловните активности во 2023 година	4
Откуп, обработка и продажба на тутуни.....	4
Финансиски показатели.....	5
Политика на вложување и извори на финансирање	5
Трансакции со поврзани субјекти.....	6
Истражување и развој.....	6
Иден развој на компанијата	7

ОПШТИ ПОДАТОЦИ

Алајанс Уан Македонија АД, Кавадарци е консолидирана филијала на Алајанс Уан Интернешенал во состав на холдинг компанијата Пиксус Интернешенал со седиште во Морисвил, Северна Каролина, САД.

Алајанс Уан Македонија АД се занимава со откуп, обработка и промет на ориентален тутун во лист. Според структурата на капиталот, 99,99% од акциите се во сопственост на Интабекс Холандија БВ, регистрирана филијала на Алајанс Уан Интернешенал во Холандија.

Откупот се организира на откупни пунктови во сите производни реони на „прилеп“, и „јака“. Од април 2011 година компанијата почна да работи во нови индустриски објекти за обработка и складирање на тутун во сопственост на ИГМ Трејд од Кавадарци, со кој Алајанс Уан Македонија склучи договор за долгорочен закуп.

Продажбите се реализираат преку Алајанс Уан Интернешенал ГмбХ, филијала во групацијата Алајанс Уан Интернешенал. Најголем дел од своите производи компанијата ги пласира надвор од Северна Македонија, а најголеми купувачи се Филип Морис Интернешенал, Филип Морис УСА, Јапан Табако, Империал Табако Груп и др.

На крајот од 2023 година компанијата имаше 98 вработени на неопределено време, додека бројот на работници ангажирани за сезонска работа во текот на 2023 година се движеше од 80 до 385.

Општ осврт на работењето во 2023 година

Макроекономски индикатори во Северна Македонија

Економската активност во текот на 2023 година во Северна Македонија беше под силно влијание на последиците од Руско-Украинската војна, особено од нарушувањата во снабдувањето со електрична енергија и други енергенси, како и неочекуваниот пораст на цените во оваа област. Во такви услови македонската економија постигнала скромна стапка на раст од 2,7% на годишна основа, според објавените економски извештаи од страна на Министерството за финансии. Најголем придонес во растот на економската активност обезбедува зголемената активност во услужниот сектор, додека земјоделството, индустрискиот сектор и градежните активности како значајни компоненти на БДП, покажуваат флукуации низ одделните квартали во 2023 година. Генерално, растот на БДП се припишува на зголемената приватна потрошувачка и позитивниот придонес на нето-извозот.

Стапката на инфлација во 2023 забележа намалување од 14,2% во 2022 споредено со 9,4% во 2023 година. Намалувањето на инфлацијата се припишува на мерките кои владата ги превзема во економијата и стабилизација на цените на глобално ниво.

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ 2023

Стапката на невработеност продолжи со надолен тренд и забележа намалување во споредба со 2022 година, при што годината заврши со просечна стапка на невработеност од 13,1%.

Основните макроекономски индикатори за 2023 година според Министерството за финансии и Државниот завод за статистика се:

- БДП 1%
- Просечна стапка на инфлација 9,4%
- Стапка на невработеност од 13,1%

Осврт на деловните активности во 2023 година

Откуп, обработка и продажба на тутуни

Алајанс Уан Македонија АД откупува македонски ориентален тутун, тип „прилеп“, и „јака“ Откупот на тутун се врши од сите производни реони во Северна Македонија од индивидуални тутунопроизводители и земјоделски стопанства врз основа на склучени договори за производство и откуп на тутун согласно Законот за тутун и тутунски производи. Во 2023 година беа откупени и обработени количините од реколта 2022.

	2022 (рек. 2021)		2023 (рек. 2022)	
	Кг	МКД/кг	Кг	МКД/кг
Вкупно	4.491.652	201,70	5.136.676	288,39

Табела 1 Откупени количини од реколта 2021 и реколта 2022

Откупот на реколта 2022 започна на 16 Ноември 2022 година и се одвиваше на вкупно 44 откупни пунктови во сите производни региони во државата. За разлика од претходната 2021 реколта, производството на 2022 реколта беше со поголем обем од околу 12%. Како резултат на намалената понуда на необработен тутун во услови на зголемена побарувачка, но и значително подобриот квалитет, просечната цена на необработениот тутун од реколта 2022 се зголеми за повеќе од 44% во споредба со претходната реколта.

Откупените количини се релативно усогласени со пазарните услови опишани погоре, како и со обемот на побарувачка изразено преку нарачките од страна на купувачите-производители на цигари. Учеството на пазарот на необработен тутун на Алајанс Уан Македонија изнесуваше 25% наспроти 24 % во претходната година. Овој благ пораст се должи на подобрата поставеност со дел од конкурентските компании.

Освен откупените количини од реколта 2022 на компанијата, во текот на 2023 година беа обработени и количините на Миссириан ДООЕЛ Струмица, Орбита Табак ДООЕЛ, Итал Масс-Скопје и БАККО ДООЕЛ согласно договорите за софт драинг услуги. Вкупната количина

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ 2023

обработена за трети страни изнесуваше 2,304 тони, од кои 268 тони за БАККО ДООЕЛ, 469 тони за Орбита Табак, 132 тони за Итал Масс додека обработената количина за Миссириан изнесуваше 1,436 тони.

Освен намалената количина на надворешни фирми, вкупната количина за обработка беше намалена и поради отсуството на увоз на тутуни од бугарско потекло што произлезе како последица од затворањето на сестринската компанија во Алајанс Уан Тобако во Бугарија во 2021.

Процесот на обработка се одвиваше во периодот од 26.01.2023 година до 25.07.2023 година. Вкупната количина на обработен тутун од 8,449 тони претставува намалување за 1% во споредба со количината од 8.626 тони од минатата година. Од друга страна, подолгото времетраење на сезоната на обработка од 180 денови во споредба со 113 денови од претходната година, придонесе за подобри резултати во процентот на спакуван тутун, помали загуби по основ на содржина на влага.

Протоколот на тутунот забележа намалување од 12%, односно 4,978 кг/час наспроти 5.653 кг/час од претходната сезона на обработка. Процентот на спакуван тутун од количината на суровината забележа намалување на 91,85% наспроти 93,3% во 2022 година.

Испораките на тутун се одвиваа во рамките на барањата на купувачите без значителни доцнења. Во 2023 година беа испорачани 5,392 тони споредба со 8,454 тони од 2022 година. Големата разлика во испораката во однос на 2022 година се однесува за испораките од реколта 2020 кои во голем дел беа реализирани во првиот квартал во 2022, додека реколта 2021 беше скоро во целост испорачана во 2022,

На домашниот пазар беа реализирани помалку од 1% од вкупните продажби, додека останатите количини беа извезени.

Финансиски показатели

Алајанс Уан Македонија АД во 2023 година оствари вкупен приход од 2.400.104 илјади денари што е за речиси 9% помалку во споредба со приходите од 2.634.389 илјади денари во 2022 година. Расходите во износ од 2.340.333 илјади денари бележат намалување исто за 9% во споредба со 2022 година (2,549,924 илјади денари).

Над 99% од приходите се остварени од продажба на тутуни и софтверни услуги, додека незначителен дел е реализиран од продажба на други материјали и услуги. И покрај намалените приходи и намалените расходи, зголемување на трошоците на производство и зголемената цена на суровината компанијата успешно ги решаваше своите предизвици и ја задржа профитабилноста и покрај намалената добивката на друштвото на 52,334 илјади денари во споредба со 74,864 илјади денари од претходната година.

Политика на вложување и извори на финансирање

За оперативните трошоци Алајанс Уан Македонија АД користи средства обезбедени од кредитни линии од домашни банки.

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ 2023

Капиталните инвестиции се реализираат со сопствени средства или средства обезбедени од кредитни линии од домашни банки.

Во 2023 година Алајанс Уан Македонија користеше средства по основ на претходно склучените договори за краткорочни денарски кредити со девизна клаузула со следните банки и во следните износи:

- Халк банка – 307.475.000 Денари
- Тутунска банка – 10.000.000 Евра
- Стопанска банка – 12.000.000 Евра
- Шпаркасе – 2.500.000 Евра
- Комерцијална банка – 5.000.000 Евра

Средствата од кредитните линии беа делумно искористени во 2023 година за плаќање на обврски кон добавувачите и за капитални инвестиции.

Политиката на вложување ја креира матичната компанија во склоп на својата глобална политика на вложување. Како консолидирана подружница на корпорацијата, Алајанс Уан Македонија АД поднесува годишен план за капитални инвестиции коишто се реализираат во рамките на глобалната годишна програма за капитални инвестиции на Алајанс Уан Интернешенал. Во склоп на ЕСГ иницијативите за намалување на емисиите на јаглерод диоксид, Алајанс Уан Македонија продолжи со набавка на дополнителен електричен виљушкар како дел од подолгорочен инвестициски план за замена на постоечките виљушкари на гас со електрични. Понатаму, компанијата инвестираше во набавка на лабораториска опрема, ИТ опрема, подобрување на противпожарниот систем, како и надградба на дел од постоечките машини за обработка на тутунот.

Трансакции со поврзани субјекти

Алајанс Уан Македонија остварува трансакции со поврзани субјекти – сестрински компании во состав на групацијата Алајанс Уан Интернешенал. Компанијата сите продажби ги врши преку сестринската компанија Алајанс Уан Интернешенал ГмбХ од Швајцарија, освен продажбите на услуги за софтвер драинг кои се реализираат директно кон клиенти во државата. Незначителен дел од продажбите на тутун се вршат директно до краен купувач на домашниот пазар.

Интабекс Холандија поседува 99,99% учество во капиталот со право на глас, со што обезбедува речиси целосна контрола на работењето на компанијата.

Истражување и развој

Активностите околу истражување и развој на Алајанс Уан Македонија АД се во координација со истражувачките активности на корпорацијата. Корпорацијата соработува со своите купувачи и со

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ 2023

производителите на опрема за обработка на тутун во насока на подобрување на технологијата на обработка. Сепак, компанијата не издвојува значителни финансиски средства наменети за истражување и развој, ниту пак поседува патенти, лиценци или франшизи.

Во 2023 година активностите на тимот од секторот агрономија беа претежно насочени кон имплементација на следните проекти:

- мапирање на почвата врз основа на нејзиниот состав утврден преку анализа на почвени примероци во соработка со ЈНУ Институт за Тутун Прилеп со цел да се обезбедат препораки за тутунопроизводителите за поадекватно дозирање и употреба на вештачките ѓубрива.
- Продолжување на проектот за анализа на алтернативен метод на сушење на тутунот. Целта на овој проект е да се анализира влијанието на сушењето на тутунот во контролирана, затворена средина на квалитетот на тутунот, како и врз трошоците на оваа фаза од примарното тутунопроизводство.
- Управување со водени ресурси – проценка на ризици поврзани со искористување на водените ресурси во производните региони.

Покрај истражувачките опити, со цел за развој во примарното производство на тутун, компанијата продолжи со проектот на Модел фарми, и Комерцијална фарма, како центри за обука на реонските инструктори по однос на примена на добри земјоделски практики во производството на ориентален тутун. Основна цел е зголемување на продуктивноста на трудот и подолгорочна одржливост на производството на тутун во Северна Македонија.

Иден развој на компанијата

Компанијата ќе продолжи да ги следи трендовите во индустријата на тутун во лист и да ги обезбедува потребните услови за работа со цел да го одржи квалитетот на производот во рамките на стандардите на своите купувачи.

Во 2021 година матичната компанија усвои рамка за управување базирана на принципи на одржливост во 3 главни столбови: заштита на животна срединта (Environmental), социјални аспекти - човекови права, развој и промовирање на вработените (Social) и етичко управување (Governance). Во склоп на оваа ЕСГ (ESG) рамка поставевени беа долгорочни цели за периодот од 2021 до 2030 година на корпоративно ниво кои ќе бидат усвоени и на регионално и локално ниво од филијалите во групацијата и преточени во акциони планови. Во контекст на овие збиднувања, компанијата планира да продолжи со активности коишто ќе придонесат за одржлив развој на тутунопроизводството во Северна Македонија. За таа цел, одделот за агрономија ќе ја продолжи активната соработка со тутунопроизводителите преку обезбедување на соодветни обуки и препораки за примена на агротехнички мерки коишто ќе ја зголемат ефикасноста на работењето на тутунопроизводителите, ќе го подобрат квалитетот на суровиот тутун, што ќе придонесе и за поголем приход за тутунопроизводителите. Овие активности влучуваат:

ГОДИШЕН ИЗВЕШТАЈ 2023

- Промовирање на употреба на машини за нижење тутун.
- Обуки за правилна примена на хемиски препарати за заштита на тутунот од болести и штетници.
- Континуирано следење на производството на нива со обуки за правилна примена на соодветни агро - технички мерки.
- Воведување на механизација во берањето и сушењето на тутунот.

Истовремено, компанијата ќе продолжи со обезбедување на услуги за софтверинг на деловните партнери со што ја зајакнува својата позиција како на домашниот, така и на странскиот пазар.

Билјана Дескоска
Главен извршен директор

Василис Терзидис
Извршен директор

Горѓи Танов
Извршен директор

